

Strategienheten
Marie Berggren

Datum
2017-10-18

Dnr
KS2017-747

Sid
1 (3)

Regeringskansliet

Remiss, Nationell plan för transportsystemet 2018-2029. Särskild fråga (TRV 2017/32405)

Östhammars kommun har mottagit Trafikverkets nationella plan för infrastrukturen 2018-2029 på remiss. Remisstiden går ut 30 november 2017.

Under denna period, 2018-2029, planeras en av de största svenska industrietableringarna att genomföras i Östhammars kommun - anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle. Remissen över nationella planen hanteras av regionen. Östhammars kommun ställer sig bakom regionens yttranden men önskar göra ett särskilt yttrande till regeringen med anledning av den tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken som pågår gällande slutförvar för använt kärnbränsle, kärnbränsleförvaret. Sökanden är Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB.

Kärnbränsleförvaret ska slutförvara ca 12000 ton kärnbränsle och kärnavfall från vårt svenska kärnkraftsprogram. Det producerade avfallet som genereras i kärnkraftsreaktorerna ska hållas skiljt från människa och miljö i minst 100 000 år. Avfallet härrör från svensk kärnteknisk verksamhet och mer än 50 års drift. Under denna tid har vårt land tillgodogjort sig förhållandevis billig energi, vilken i hög utsträckning bidragit till utveckling och välfärd för företag och medborgare. Regering och riksdag har beslutat i en bred överenskommelse, att kärnkraft skall finnas kvar. Elektricitet från kärnkraft såväl som kärnavfall, kommer under de kommande 20 till 30 åren framöver att fortsätta produceras.

Att hitta en långsiktig lösning för slutförvaring av använt kärnbränsle är inte lätt. Än idag finns det inte något sådant i drift, någonstans i världen, trots flera försök av industrin och/eller staten. Det lokala engagemanget har visat sig avgörande och de viktigaste frågorna i det sammanhanget i Östhammars kommun är den långsiktiga säkerheten, ansvar efter förslutning och transporter. Det borde, enligt Östhammars kommun, ligga i regeringens intresse att stötta en sådan lösning inom de myndigheter och infrastruktursatsningar de har rådighet över för att underlätta en sådan process och etablering.

Parallellt med ansökan om tillåtlighet ansöker SKB även om att bygga ut befintligt slutförvar i Forsmark för låg- och medelaktivt avfall, SFR, för att ta emot avfallet från rivningarna av de svenska kärnkraftverken som nu börjat avvecklas.

Slutförvarets etablering kräver kloka och genomtänkta transportsystem för såväl person- som godstransporter och en insikt om de olika transportslagens bidrag till helheten. Östhammars kommun identifierar fyra centrala delar för helheten; Lv 288 (Uppsala-Börstil), Farled 571 till Hargshamn, Rv 76 (Hargshamn-Forsmark).

I bilaga 2, prioriterade brister och förslag till åtgärder/stråk kan man läsa under punkt 4.2 om stråket (Stockholm)-Uppsala-(Gävle) som bland annat inbegriper farleden 571 till Hargshamn:

”Farleden till Hargshamn har en funktion för fortsatt utveckling av sjöfarten. Den åtgärdsvalsstudie som genomförts identifierade ytterligare funktionella samband för godshantering kopplat till östra Mellansverige. Hargshamn är en hamn i Uppsala län med ett strategiskt geografiskt läge. Hamnen nyttjas främst för bulk gods kopplat till det regionala näringslivets behov, men även för kommande långväga transporter till och från andra kontinenter.”

Tillstånd är meddelad av Nacka mark- och miljödomstol 2012-10-23, mål M 2570-10 för farledsfördjupning med tillhörande muddrings- och uppläggningsarbeten. Arbetena ska vara utförda senast 10 år från laga kraftvunnen dom. Det är därför angeläget att finansiering och genomförande kommer till stånd snarast.

För att kunna genomföra ett nationellt projekt av den här digniteten som ett slutförvar för använt kärnbränsle behövs kompetens i form av anställd personal och konsulter samt entreprenörer. Det genererar biltransporter till och från anläggningen. Det kräver också omfattande godstransporter av material av olika slag. Transporter kommer att ske under uppförandefasen, driftfasen och under utvecklingskedet och totalt rör det sig om en tidsperiod om cirka 70 år.

Det är ur detta perspektiv nödvändigt att via Lv 288 (hela sträckan Uppsala-Börstil) och Rv76 (genom kommunen men ffa mellan Hargshamn och Forsmark) tillse att det finns en smidig, snabb, säker och genomtänkt infrastruktur;

- till verksamheten för transporter av såväl material som människor,
- men även för att underlätta för etablering av kringverksamhet som borgar för att människor vill arbeta i området och bygga kompetens, exempelvis i underleverantörledet,
- samt göra det möjligt att bo i kommunen och ha en dräglig tillvaro med god service.

Östhammars kommun har tillsammans med Oskarshamns kommun (där en inkapslingsanläggning planeras), under mer än 30 år aktivt bidragit till att föra Sverige framåt i att hitta en lösning för utmaningen att säkert slutförvara använt kärnbränsle (**mellankommunalt samarbete**)

Östhammars kommun och regionen har under en lång tid arbetat, via den regionala länstransportplanen, för ett färdigställande av Lv 288 till 100 km standard hela vägen mellan Uppsala och Östhammar (**regionalt samarbete**).

Östhammars kommun har tillsammans med Hargs Hamns AB aktivt medverkat till genomförande av farledsfördjupning. En säker och tillgänglig hamn är en

förutsättning för viktiga delar av ett slutförvarssystem och dess samt andras bulktransporter enligt ovan (**samarbete med industrin**).

Östhammars kommun har ambitionen att ge förutsättningar för 3000 ytterligare bostäder längs med stråken Lv 288 och Rv 76 mellan Alunda i väster och Öregrund i öster (**eget arbete**).

Ett av den nationella planens huvudspår är funktionella och säkrare vägar. I det finns underhållsinsatser för god framkomlighet som berör **vägar av betydelse för näringslivets tyngre transporter**. God framkomlighet är, för Östhammars kommun, förenat med hög trafiksäkerhet för såväl gods- och persontrafik som oskyddade trafikanter. Längs Rv 76 går idag regelbundna timmertransporter mellan de två pappersbruken i Hallstavik och Skutskär, regelbundna transporter av olika biobränslen från djuphamnen i Hargshamn samt godstransporter till Forsmarks kärnkraftverk. Det planerade slutförvaret kommer generera ytterligare tung trafik på Rv 76 mellan Hargshamn och Forsmark i form av transporter av bla bentonitlera under en 60-årig drift och avslutning. Lägg därtill att SFR kommer vara det sista förvaret som stängs ytterligare lite senare.

Det är därför nödvändigt med ett **nationellt samarbete** och en förutsättning för Östhammars kommun inför tillåtlighetsprovningen av slutförvar för använt kärnbränsle att regeringen via Trafikverket säkerställer:

Att färdigställa Lv 288 till 100 km standard Uppsala-Börstil för att kunna ge snabba och säkra transportmöjligheter från Uppsala för att säkerställa tillgången till universitet, forskning och innovationer. Genom detta säkras kompetensförsörjning och möjliggörs en större mångfald av arbetstillfällen för familjer som vill bosätta sig i regionen.

Att säkerställa en farledsfördjupning till Hargshamn kommer till stånd. Hamnen ska ta emot och lagra viktiga komponenter för uppförandet av slutförvaret.

Att Rv 76 genom Östhammars kommun, tillskjuts extra medel och förses med bullerdämpande och trafiksäkerhetshöjande åtgärder (ex säkrare övergångar och utfarter, separerade körfält för oskyddade trafikanter, viltstängsel). Detta gäller särskilt för de samhällen som vägen passerar.

I de pågående huvudförhandlingarna har SKB sett angelägenheten i den lokala förankringen och arbetat konstruktivt med bullerfrågan. De trafiksäkerhetshöjande åtgärderna längs Rv 76 har bolaget dock ingen rådighet över. Östhammars kommun har hittills tagit ett långgående ansvar för att hitta en lösning för en nationell fråga som är oerhört komplex, som får stora effekter på lokalsamhället likväl som miljön i kommunen under oöverskådlig tid.

Regeringen uppmanas, lämpligtvis via Trafikverket, att ta sitt ansvar och bidra med resurser för att öka förutsättningarna för ett genomförande av denna nationella fråga i enlighet med ovan tre angivna att-satser.